

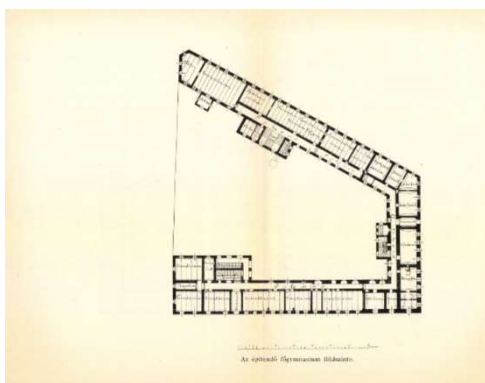
Az összefogás ereje, avagy sok kicsi sokra megy

Nagykanizsán 1765-ben létesített gimnáziumot a Piarista Rend Magyar Tartománya. A gimnázium gróf Batthyány Lajos, Kanizsa akkori földesura kezdeményezésére valósult meg. Nagykanizsa tökéletes helyszín volt egy új, piarista iskola alapítására. Kereskedelmi útvonalak mentén fekszik, itt helyezkedett el a Batthyány uradalom egyik igazgatási központja, valamint a környező három megyében sehol sem volt ilyen jellegű oktatás.

Az Organisation Entwurf 1849-es életbe lépte a magyar gimnáziumok struktúráját is átalakította. Létrehozta a 4 osztályos algimnáziumi és a 8 osztályos főgimnáziumi rendszert (ennek végén volt az érettségi vizsga), s szabályozta ezek számát. A szerzetesrendnek alkalmazkodnia kellett ehhez a törvényhez, s így 11 gimnáziumot megszüntetett, melyek között volt a nagykanizsai is.

Nagykanizsa város, kereskedőváros révén sokszínű kultúrával rendelkezett, állandó lakossága mellett számottevő volt a nem állandó népessége is (katonák, vándorlegények, kereskedők, diákok, napszámosok). A helyi földbirtokosok és kereskedők mellett számos nem magyar közösség is megvetette itt a lábát (horvátok, németek, zsidók: betelepülésük Batthyány Lajos támogatásával gyorsult fel). Az 1811.évi úrbéri szerződés rendezte az eddigi földhasználati viszonyokat, így nagyobb területeken kezdődhettek el mezőgazdasági munkák. Egy 1858-as soproni kamarai jelentés szerint a város kereskedőinek száma nyolc év alatt 39-ről 58-ra nőtt. A dinamikus népességnövekedés, kézművesek és kereskedők számának drasztikus emelkedése, infrastrukturális ellátottság javulása, iparosodás mind nagyobb mérvű elterjedése dinamikus városfejlődést eredményezett, melynek köszönhetően a város régiójában meghatározónak számított. Ezen időben volt a legérezhetőbb a társadalmi-gazdasági fejlődés, s ez is közrejátszott a város azon igényének foganatosításában, hogy Nagykanizsán igenis legyen 8 osztályos főgimnázium. A városban élők érezték annak jelentőségét, hogy leginkább tanulás útján tudnak fejlődni, az itt élőkben méltán merült fel az igény arra vonatkozóan, hogy továbbra is szeretnék biztosítani gyermekeik számára a felsőbbfokú oktatás lehetőségét itt helyben.

Nagykanizsa város hosszas kísérletezést követően kérelmet írt a főkormányzónak az iskola fenntartása érdekében, mely kedvező elbírálásra talált. A gimnázium hivatalos nyelve 1860-tól a magyar volt. A Magyar Felelős Minisztérium Vallás- és Közoktatási minisztere 1867. szeptember 18-án kelt rendeletével engedélyezte a gimnáziumi kiegészítést. A főgimnázium déli részének alapkövét 1868. április 30-án, ünnepélyes keretek között helyezték el.

Habár az 1822-ben, Nagykanizsa város és a Rend között létrejött szerződés szerint az iskola fenntartását és két tanár fizetését Nagykanizsa biztosította, a főgimnáziummá alakításhoz szükséges anyagi fedezet azonban nem állt rendelkezésre (helyiségek, eszközök, tanárok). Ezt az összeget szükséges volt előteremteni.

Különböző ötletek merültek fel a gyűjtést illetően. Például Tersánszky úr a Zala-Somogyi Közlöny Hatodik évfolyam 39.számában (1867 december) megjelent cikke szerint, a főgimnáziummá alakításhoz szükséges összeg összegyűjtéséhez, a Zala Egerszegi Közgyűlés támogatásával a megyét felosztának 300 részre, s minden résznek 500 Forintot kellene

összegyűjtenie. Ez a javaslat a későbbiekben nem talált kellő támogatásra mondván, a kötelező adakozás a jólelkű adakozók kedvét is szegi.

A gimnázium anyagi alapjait nagymérvű társadalmi összefogás eredményeként sikerült biztosítani. Batthyány Fülöp herceg a gimnázium tulajdonképpeni fő patrónusa folyamatos hozzájárulásával segítette az intézmény működését és főgimnáziummá alakítását is (4.000 Ft). További nagy adományozóként szerepel a Göttweigi Apátság és a Zalavári Apátság (4.600 Forint), illetve Nagykanizsa városa is.

Fontos megjegyezni, hogy minden adakozó a lehetőségeihez mérten állt eme nemes ügy mellé. Mindannyian tudjuk, hogy nem csak a nagymértékű hozzájárulások rónak terhet az érintettekre. Sok esetben a csekély mértékűnek tűnő adományok valóságos vagyont képviselnek az érintettek életében, hiszen egy szerény családi kasszából mindig fájóbbak a kiadások, mint egy sok mindenben bővelkedő, nagyvonalú költségvetésből. Ezen dokumentummal a kisadakozóknak kívánok emléket állítani. Azoknak a mindennapi embereknek, akik akkor is, mint most mi is, minden nap a piacra jártak vásárolni, gyermekeiket elengedték iskolába, s mellette minden napjuk dolgoosan telt, hogy meglegyen a család rendes betevője. Dolgoosan, tisztességben élték mindennapjaikat, s mikor egy nemes ügy mellé kellett állni, nem restelltek támogatni azt.

Adományozók csoportja	Létszám (fő)	Adományozott összeg összesen (Ft)	Személyenkénti átlagos adomány (Ft)
Szervezetek (céhek, Nemesi Pénztár)	12	6.600,-	550,-
Egyházi személyek	36	1.535,90,-	42,66,-
Értelmiségiek (orvos, ügyvéd, tisztviselő)	43	5.250,84,- + 1 db arany és 1 db ezüst húszas	122,11,-
Személyek gyűjteményei	25	2.232,62,-	89,30,-
Iparosok és kereskedők	54	6.632,-	123,-
Nemesek, földbirtokosok	14	2.475,-	177,-
Csak névvel rendelkező személyek	52	2.825,72,-	54,34,-
Egyéb foglalkozásúak (vadász)	2	6,-	3,-
Városok adományai	9	275,20,-	30,58,-

Az adományok módusza 100 Ft, azaz ekkora összeget adakoztak a legtöbb alkalommal.

A legkisebb adomány 1 Ft, míg a legnagyobb 4.000 Ft. Az adományok mediánja is 100 Ft.

Az adományozók százalékos eloszlása az alábbi szerint alakul: iparosok és kereskedők 22%, csak névvel rendelkező személyek 21%, értelmiségiek 17%, nemesek és földbirtokosok 14,6%, szervezetek 12,5%, személyek gyűjteményei 10%, városok adományai 9,4% és egyéb foglalkozásúak 2,1%.

Lényeges érzékeltetnem, hogy az adományok mértéke milyen értéket képviselt akkoriban. Összehasonlításként, 1868. január 31-i, nagykanizsai piaci árak az alábbiak voltak: Borsó itcája 14 Krajcár (egy itce száraz mérték cca.1 kg); burgonya mérője 80 Krajcár (a mérő mértéke vidékenként változó volt, Nagykanizsán cca.23,28 kg); zsemlyeliszt mázsája 14 Ft; kanizsai sör itcája 40 Krajcár (egy itce nedves mérték vidékenként változó volt, itt Nagykanizsán cca.0,9

liter); nyersfa öle 7 Ft (fa térfogatmértéke: 0,95x1,896x1,896 m). Egy Forint megfelelt 100 Krajcárnak.

Az Esterházy család hercegi ágát Esterházy Miklós alapította, akit 1625-ben nádorrá is választottak. Az ő leszármazottja volt az az Esterházy „fényes” Miklós herceg is, akinek ideje alatt a fertődi kastélyt „magyar Versailles”-ként emlegették. Az ő dédunokája, szintén Miklós herceg, jelentősen megkurtult örökségét 1866-ban vette át, s 200 Forintot adományozott a főgimnázium alapításához.

Gróf Festetics György Keszthely ura, 1797-ben alapította a keszthelyi Georgikont. Fia, szintén György kiváló államférfiként volt Erzsébet királyné magánvagyonának kezelője, koronaőr, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vezetője, Magyar Tudományos Akadémia igazgatótanácsának tagja is. Gróf Festetics György 1.000 Forinttal járult hozzá a főgimnázium újra létrejöttéhez.

Az adakozók között volt az ekkor négy éves Andrassy Etelka grófnő is, akinek a családja nagymamája, Szapáry Etelka révén birtokolta a Zala vármegyei letenyei kastélyt. Szapáry Etelka fia Andrassy Gyula gróf, aki Magyarország első miniszterelnöke lett, s a kis Etelka édesapja. Az ő adománya 50 Forint volt.

Szapáry Géza gróf 1828-ban született, a szabadságharcot követően várfogságra ítélték. Szabadulását követően, Zala vármegye főispánja lett, majd országgyűlési képviselőként magas hivatalokat töltött be. Ő 100 Forinttal támogatta az Ügyet.

Báró Sina Simon egyik legfontosabbnak az oktatás ügyét tartotta, támogatót nagyon sok oktatással és egyházzal kapcsolatos fejlesztési törekvést. Több helyen is létrehozott alapítványokat, melyek a szegény gyermekek tanulását támogatták. Legnagyobb felajánlását a Magyar Tudományos Akadémia javára tette. A főgimnáziummá alakítást 100 Forinttal támogatta.

Az Inkey család ekkor főként szarvasmarha és juhtenyésztéssel foglalkozott. Palini majorsága 1740-ben épült ki, ménese országos híru volt. A földbirtokos család tagjai összesen 550 Forinttal járultak hozzá a főgimnáziummá alakításhoz, míg a palini uradalom 100 Forinttal.

Gáspár Ferenc földműves, kora neves szőlőtermelője és borásza 50 Forinttal járult hozzá eme nemes üggyhöz. Vízlendvay István földbirtokos 200 Forintot adományozott, míg Sombor Ferenc és neje, Hugonnay grófnő 225 Forintot.

Széchenyi János gróf, Zichy Domonkos gróf, illetve Zichy Károly gróf 50-50 Forintot adományoztak.

Babochay György 1835 márciusában született Nagykanizsán. Babochay György az építkezés költségeihez 10 Forinttal, míg a szintén nagykanizsai Czapáry Józseffel együtt a főgimnáziummá alakításához 100 Forinttal járultak hozzá. Babochay György édesapja, Babochay János, aki 1801-ben szintén Nagykanizsán született, 1861 és 65 között ő töltötte be a városbírói tiszteletet, ami a mai polgármester elődjének mondható. Ő 100 Forint tőke alapítvánnyal járult hozzá a tanárok fizetéséhez. Babochay Gyula és Themleitner Gellért által rendezett műkedvelői előadásból befolyt 570 ft, 1 db. arany és 1 db. ezüst húszas a főgimnáziummá alakítás részére.

A vas megyei Barthodieszky család középső fia, Gyula, 1828-ban született. Joggyakornok, majd önkéntes volt a szabadságharc ideje alatt. 1867-től a Zala Megyei Honvédegyelet tagja. Ekkor törvényszéki elnök volt Nagykanizsán, s 37 Forinttal járult hozzá a kisebb kiadások fedezéséhez.

Bedekovich Kálmán 1818-ben született a Zalával szomszédos Varasd vármegyében. Édesanyja révén kapcsolódott a palini Inkey családhoz. Elemi és középiskolai tanulmányait Nagykanizsán végezte, majd filozófiai és jogi tanulmányait követően magas tisztségeket töltött be. 1867-ben

Varasd vármegye főispánja, majd horvát-szlavón-dalmát miniszter lett. Az átalakításhoz 50 Forinttal járult hozzá.

Belus József Berzencéről 20 Forinttal, míg a nagykanizsai Belus József 100 Forinttal járult hozzá a főgimnáziummá alakításhoz. A nagykanizsai Belus Józsefet kortársai nagy munkabírási, közügyek tekintetében fáradhatatlan emberként tisztelték, melynek eredményeként 1872-ben meg is választották Nagykanizsa polgármesterének.

Bisztricsányi Ignác későbbi jegyző 5 Forinttal segítette az átalakítást.

Löwy József Nagykanizsán olajfinomító és szállítmányozó vállalkozóként, és a Trieszti Adria Biztosítótársaság ügynökeként is tevékenykedett. A héber nyelvű író és költő 200 Forintot adományozott. Rajta kívül Szommer József kereskedő, Unger Lőrinc vaskereskedő, Wajdits József nyomdász és nyomda tulajdonos, Walbach Mór kereskedő, a Magyar Társalgó Kör elnöke, Zerkovicz Zsigmond és Weismayer Mór borkereskedők is 200-200 Forinttal járultak hozzá a főgimnázium építéséhez.

Chernel Ignác Győr-Moson-Sopron megyében, Mihályin született. Eredetileg jogász végzettségű fiatalember volt a kanizsai uradalmak ügyésze Batthyány Fülöp kezei alatt, majd Zala vármegye táblabírája is. Ő 10 Forintot ajánlott fel a kisebb kiadások fedezésére. Több jogász is volt az adakozók között rajta kívül, mint például Eperjesy Sándor, aki 100 Forinttal, Hegedűs József 200 Forinttal, Horváth Antal 200 Forinttal, Horváth János 205 Forinttal, Gózonny Ferenc 50 Forinttal, Koch Mihály 100 Forinttal járult hozzá a főgimnázium építéséhez. Bentzik Ferenc, Eperjesy Jánosnál gyakornokoskodott, majd feleségül vette annak lányát. 1879-től lett a város tiszti ügyésze. Igazgatósági tagja, majd elnöke a Dél-Zalai Takarékpénztárnak, s ő 100 Forintot adományozott.

A Chinorányi család, Zala megyei birtokos család. Chinorányi Boldizsár 1810-1844 között nagykanizsai postamester volt. Chinorányi Boldizsár azon küldöttség tagjai is volt (Babochay Jánossal és Szép Károllyal egyetemben), melyet Nagykanizsa Város Tanácsa 1850-ben kért fel, hogy a Kegyes Tanítórend Főkormányzójához Pestre menjen, hogy megkérjék, vegye párfogásába a Főgimnázium ügyét. Chinorányi úr 1867-ben 100 Forinttal járult hozzá az Ügyhöz. Szép Károly (Nagykanizsai Takarékpénztár volt igazgatója) hagyatékából 500 Forint került eme nemes ügy mellé.

Martinkovics Károly az 1870-ben létrejött Dél Zalai Takarékpénztár egyik közreműködője 200 Forintot adományozott. Továbbá az adakozók között találjuk Deák Ferenc sógorát, Oszterhuber Józsefet is, aki 100 Forintot ajánlott fel.

Hollósy Kornélia 1827-ben született, s Blaha Lujza előtt ő birtokolta a „Nemzet csalogánya” megtisztelő címet. 16 éves korában kezdődött meg operaénekesi pályafutása, mely egészen 1864-ig tartott, mikor is visszavonult Dombegyházra. Nagyfokú szociális érzékenysége kapcsán számos nemes ügyet képviselt, s ennek keretein belül 1865-ben fellépett Nagykanizsán is. Felléptének eredményeként 109 Ft 53 Krajcárt gyűjtött a főgimnáziummá alakítás részére.

Plichta Károly 100 Forintot adományozott a főgimnázium ügyéhez, róla kizárólag annyit tudunk, hogy hősiiesen részt vett az 1865-ös kiskanizsai tűzvész oltásában.

Nagykanizsai orvosok és mérnökök is kivették részüket az adományozásból, mint Pauer János (50 Ft), Plosser Ignác (100 Ft), Preszburger Jakab (150 Ft), Rátz Antal (200 Ft), Takáts János (10 Ft). Scherz Albert is (300 Ft), aki orvosi hivatása gyakorlása mellett a helyi kaszinó választmányi tagja is volt.

Az adakozók között megtalálhatjuk továbbá Bartza Sándor Zala Megyei alispánt (100 Ft), Darás Zsigmond volt aljegyzőt (100 Ft), Lendvay Mátyás szolgabíró (25 Ft), Mitheller Ferenc számtartót (4 Ft), Semetke Lajos kiskomáromi gazdatisztet (100 Ft), Sümeghy Ferenc volt főbíró, ekkor országgyűlési képviselőt (300 Ft), Ujráry Illés tiszttartót, akinek szívügye volt az

oktatás (20 Ft), Tárnok Alajost is, aki a Tanügyi Bizottmány vezetője volt (200 Ft). Kocsisovkszy színigazgató előadásából pedig 19,31 Forint folyt be.

Dobrin Benjámin (Benő) bor- és gabonakereskedő, a Dél-zalai Takarékpénztár alapítóinak egyike. A Dobrinok bonyolították az uradalom kereskedelmi tevékenységét. Ő 100 Forinttal járult hozzá a főgimnáziummá alakításhoz.

Dobrovics Dömötör méteráru kereskedő, Fasciati Bertalan cukrászda tulajdonos, Fischer Ferenc gabonakereskedő, Gödörházy István szűcs és Hauser János vaskereskedő 100-100 Forinttal járultak hozzá a gimnázium ügyéhez.

A Blau család (Blau Mózes rum- és likörgyárának örökösei) nagy elismertségnek örvendett Nagykanizsán, az ő nevükhöz fűződik Nagykanizsa első gyárkéményének vagy éppen első fürdőházának megépítése, de számottevő volt a Szentgyörgyvári hegyen épített présháza is. Tagjai összesen 600 Forinttal járultak hozzá a főgimnáziummá alakításhoz.

Fesselhoffer József kanizsai nemzetőr volt 1848-ban. Kereskedőként a Nagykanizsai Általános Betegsegélyező Egylet első elnöki tisztét is betöltötte, s ő 200 Forinttal támogatta a nemes ügyet.

Az Ebenspanger család bőr-, bor- és terménykereskedéssel foglalkozott, környéken földterülettel is rendelkeztek, valamint nevük szerepel a Nagykanizsai Takarékpénztár elnökei, illetve a helyi kaszinó választmányi tagjai között. Ők 100 Forinttal segítették a gimnázium ügyét.

Grünhut Fülöp nemzetközi gabona- és terménykereskedő volt, akinek Fiumében, Balatonszentgyörgyön és Triesztben is voltak tárházai, 200 Forinttal támogatta a gimnázium ügyét.

Halvax József cipész, Lovák Károly gyógyszerész, Stern Károly kereskedő 50-50 Forintot adományoztak.

Fürst Simon kocsmáros és háztulajdonos volt. Nagykanizsa városa tőle bérelt 3 épületet a katonák számára, melyeknek Simon-kaszárnyák volt a neve (Laktanyák megépítése előtt). Ő 100 Forinttal járult hozzá a főgimnáziummá alakításhoz.

Löwinger Izrael gabonakereskedő, a Nagykanizsai Általános Betegsegélyező Egyesület legnagyobb támogatója 200 Forinttal segítette a nemes ügyet.

Lackenberger gabonakereskedő család, Mantuano Rezső egy városi kéményseprő család tagja, Sanweber József asztalos, Szukits Zsigmond méteráru kereskedő, Weismayer Márkus borkereskedő 100-100 Forintot adományozott.

Simon Heinrich Guttmann 1806-ban született Gelsén. Elsőként egy gyümölcskereskedő raktárosaként kezdett dolgozni itt Nagykanizsán, majd miután feleségül vette annak lányát, 1836-ban megalapította saját cégét, s még a bécsi udvar tetszését is elnyerte. Igazgatósági tagja volt a Nagykanizsai Takarékpénztárnak, tevékenyen közreműködött Nagykanizsa társadalmi és kulturális életében. Egy 1878-as párizsi kiállításon kiállította 1000 hl-es hordóját, melyért a Becsületrend Lovagkeresztjét kapta. Későbbiekben a család tagjai is részt vettek az első kanizsai sörgyár megalapításában. Ő összesen 500 Forinttal járult hozzá a főgimnáziummá alakításhoz és az építkezés költségeihez (ebből 400 Forintot, 5%-os status kötvényekben), valamint a tanárok fizetéséhez.

A Rosenberg család, akinek tagjai között volt gabonakereskedő, Rosenberger Ferenc, a helybéli kaszinó másodelnöke 100 Forintot adományozott. 100-100 Forintot adományoztak továbbá a Szommer kereskedő testvérek, Talabér Zsigmond háztulajdonos, Weisz Mór kereskedő, A Weisz testvérek, Wutzl Lajos könyvkötő és könyvkereskedő is.

Az Apfelbaum családnak liszt és vegy.kereskedése volt Nagykanizsán, Apfelbaum Samu 100 Forinttal járult hozzá az adakozáshoz.

Kaiser Sándor terménykereskedő, útépítő vállalkozó 100 Forinttal, illetve Rosenfeld Sándor és fia 150 Forinttal támogatták a gimnázium ügyét.

Knortzer Frigyes vendéglős, az Aranyszarvas Szálloda üzemeltetője, omnibuszt járatott a szállodája és a vasútállomás között. A későbbiekben kávéházat, Hölgytermet is üzemeltetett, valamint a Pincérek és Mészárosok Segédegyletének alelnöke is volt. Ő 100 Forinttal járult hozzá a gyűjtéshez.

Markbreiter Jakab Nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank titkára és nyomdatulajdonos 10 Forinttal, míg Wajdits Gyula kereskedő 2 Forinttal járult hozzá a főgimnázium építéséhez.

Michel Ignác 1825 óta foglalkozott kötélygyártással Kanizsán, aki az 1847-es Pesti Iparkiállításán elismerést kapott, 100 Forinttal támogatta a főgimnázium ügyét.

Nentwich Gyula gyógyszerész és vaskereskedő is volt egyben. Üzletében a konyhai felszerelésektől a kötszerekig számos terméket lehetett kapni. Ő 100 Forinttal támogatta az Ügyet.

Weisz Samu kereskedő 300 Forinttal járult hozzá a gyűjtéshez.

Axenti György görög származású bórkereskedő, akit 1810-ben vettek fel a város polgárai közé. 1817-ben épített lakóházában előbb a Nagykanizsai Takarékpénztár, majd Kaán Vilmos ügyvédi irodája is működött. Kaán Vilmos annak a Kaán Károlynak az édesapja, aki országosan elismert erdészként készítette el első természetvédelmi törvényünket. Ők hárman együttesen 400 Forintot adományoztak a főgimnáziummá alakítás részére.

Matosch József szabó, Ollop Samu kereskedő, a helyi kaszinó választmányi tagja, Rosenberger Izreal kereskedő, Stern és Pollák kereskedők, Stern Mór kereskedő, a téglagyár bérlője, majd későbbi tulajdonosa 100-100 Forintot adományozott.

Ezidőben voltak olyan személyek is, akik nem restelltek magánemberként gyűjtésbe fogni, hogy segítsék eme nemes ügyet. Ők voltak: Balu Pál (300 Ft), Dényes Károly Fityeháza kerületi jegyző (21,54 Ft), Dervarics Imre (20 Ft), Kovács János langvizi jegyző (177 Ft), Méhes Vendel (27 Ft), Péry Sándor (19 Ft), Plihál Ferenc Zala megyei aljegyző (13,1 Ft), Plosser Ignác (316 Ft), Polák Ferenc rádi lelkész (21 Ft), Saly Mátyás (28,5 Ft), Semetke Lajos kiskomáromi gazdatiszt (188 Ft), Szigethy Lajos (17 Ft), Tárnok Alajos (35,5 Ft), Terbóczy György Muraközjárás alsó vidéki szolgabíró (150 Ft), Ujváry Illés tisztartó (600 Ft), veszprémi kispapok (7,98 Ft), Csikász Mihály szentmihályi plébános (21,5 Ft), Vasdinnyi Lajos Zalalövő járási szolgabíró (16 Ft), Simon Ferenc Zala megyei pénztárnok (6,5 Ft), Konyár Mihály főszolgabíró (24 Ft), Hayden Mihály Rigyácról (160 Ft), Szabó Lajos galamboki tanító (8 Ft), Dolmányos Döme Ferenczrendű hitszónok Pécsről (36 Ft), és Berki József (19 Ft).

Neusiedler János fővadász 5 Forintot, míg Szabó János vadász 1 Forintot adományozott a főgimnázium javára.

A Nagykanizsai Takarékpénztár egy 1845. augusztus 2-án alakult helyi pénzügyintézet. Tevékenységei között szerepelt a betétgyűjtés és a hitelnyújtás is. Több finanszírozásban is részt vett Nagykanizsán, többek között kölcsönzött a Városháza építésére is. A Takarékpénztár 950 Forinttal járult hozzá a főgimnáziummá alakításhoz. A Zala Megyei Nemesi Pénztár szintén nagy összeggel járult hozzá az építkezéshez, ez az összeg 4.000 Forint volt. A Nagykanizsai Csizmadia Céh 515 Forinttal, A Nagykanizsai Segély Egylet 325, és a Nagykanizsai Gőzmalom Társaság 300 Forinttal, a Nagykanizsai Fazekas Céh 200 Forinttal, a Nagykanizsai Szabó Céh 100 Forinttal, a Nagykanizsai Kalapos Céh és Rotman György 110 Forinttal, a Nagykanizsai Izraelita Szabó Céh 50 Forinttal, a Nagykanizsai Asztalos Céh 40, míg a Nagykanizsai Sziójgyártó Céh 10 Forinttal járult hozzá az építkezéshez, az tanárok fizetéséhez, illetve a kisebb költségekhez.

Bitnitz Lajos római katolikus püspök, aki Jákon született, gimnáziumi éveinek egy részét Nagykanizsán töltötte, és Nagykanizsán hunyt el. A Szombathelyi Líceumban magyar nyelvet és szépirodalmat tanított, bölcsészeti és szépművészeti doktori oklevelet szerzett, részt vett a Magyar Tudós Társaság alapításában, és tagja lett. Ő 40 Forinttal járult hozzá a költségekhez. Császár Antal iharosberényi plébános 10 Forinttal, illetve Csete László zalakomári plébános szintén 10 Forinttal járult hozzá a főgimnáziummá alakításhoz.

Késmárky plébános, Székely István dobornaki plébános 2-2 Forintot adományozott, míg Selley Antal plébános 2,90 Forintot és Molnár János plébános 3 Forintot.

Eger Zsigmond szt.Ferenci tag, Ferbes Ferenc esperes, Tiborc István alsó csányi plébános, Viola János merenyei plébános, Wirth Mihály kapornaki esperes 5-5 Forinttal támogatták a főgimnázium létrejöttét. Négy szt.Ferenczi tag, Horváth Ignác, Vajda János, Gregorics Gergely, Tischlerics Tódor együttesen 8 Forintot adományoztak.

Söjtöri Zsigmond (5,20 Ft) és Menyhárt Ágoston (7,80 Ft) piarista szerzetesek is az adakozók között voltak. Szabó József eszt.kanonok és Zalka János győri megyés püspök 25-25 Forintot ajánlottak fel.

Kissovics József esperes, Legát Gábor esperes, Slaby Ferenc kanonok, Vagronics Antal esperes, Viola Ferenc plébános, Vogronics Antal marcali esperes 10-10 Forint hozzájárulást adtak.

Etl István murakeresztúri apát 40 Forintot, míg Farkas György kanonok és galamboki esperes, Komáromy Ödön osztrk szentkeresztúri apát, és Simon Vince csornai prépost 50-50 Forintot adakoztak.

A győri Káptalan Erdélyi úrbéri kötvényben, Hanlik György zágrábi bíbornokérsek, Haynald Lajos kalocsai érsek, Plander Ferenc novai esperes, Plosser Ferenc veszprémi kanonok és Simon Zsigmond tihanyi apát 100-100 Forinttal járultak hozzá a főgimnázium ügyéhez.

Szláby Ferenc pécsi kanonok 200 Forintot, míg a veszprémi Káptalan 300 Forintot adományozott.

Az adományozók között szerepelnek városok is, mégpedig a muraközi Csáktornya (50 Ft), a közeli Eszteregne (5 Ft), Fűzvölgy (2,10 Ft), Homokkomárom (3,40 Ft), Korpavár (3,80 Ft), Langviz, mai nevén Hosszúvölgy (5,40 Ft), a Dráva menti Légrád (100 Ft) és Németszentmiklós (5,50 Ft).

Léteznek olyan adományozók is, akiknek csak a nevét sikerült beazonosítani, több információ eddig nem került róluk napvilágra. Baráth János (100 Ft), Bartos János (100 Ft), Berényi Frigyes (10 Ft), Berényi József (100 Ft), Berger Ignác (20 Ft), Bisztricsányi Júlia hagyatékából (20 Ft), Clavina Lajos (20 Ft), Czapáry József (10 Ft), Csincsics Alajos (10 Ft), Csizmadia Imre (100 Ft), Csury Károly (30 Ft), Dervasics János (100 Ft), Farkas Borbála (100 Ft), Fetles József (2,50 Ft), Fischl Fülöp (5 Ft), Forster János (10 Ft), Gudlin Ferenc (100 Ft), Gyórfy Dániel (2 Ft), Haidan Mihály (20 Ft), Hentsey Anna (100 Ft), Hidegh József-Rudics Károly-Meltényi ? (5 Ft), Imrey Ferenc (100 Ft), Klucse József (5 Ft), Kuthy Emil (5 Ft), Markovics György (100 Ft), Matulnik Antal (100 Ft), Nagy Ferenc (100 Ft), Nagy Károly (50 Ft), Neusiedler Terézia (100 Ft), Pávic s János (10 Ft), Péry Sándor (5 Ft), Petrics Ferenc (100 Ft), Rausch Zsigmond (10 Ft), Reider Jakab (5 Ft), Richter Mór (100 Ft), Ritter János (50 Ft), Rothman György (50 Ft), Szalacsy Farkas (20 Ft), Szűcs Ferenc (100 Ft), Tánzos Gergely (50 Ft), Tóth István (120 Ft), Tóth József (100 Ft), Tóth Lajos (224,22 Ft), Weigner Károly (100 Ft), Wellermann János (100 Ft), Wlassics Ede (20 Ft), Zauschner Henrik (5 Ft), Zerkovitz W.A. (100 Ft).

Kisebb névtelen adakozásokból 12 Forint.

Vezetéknév és a fellelt iskolai érdemsorok alapján az alábbi családnevek köthetők az iskolához oly módon, hogy ebben az időszakban megegyező vezetéknévű tanulói is voltak: Babochay, Bartos, Császár, Csizmadia, Dervarics, Dolmányos, Eperjessy, Farkas, Fischer, Gáspár, Gudlin, Halvax, Hauser, Hegedűs, Horváth, Imrey, Knotczer, Koch, Kovács, Michel, Molnár Nagy, Neusiedler, Oszterhuber, Pávics, Petrics, Plánder, Plichta, Plosszer, Polák, Ritter, Rothman, Saly, Simon, Szabó, Szigethy, Szommer, Szűcs, Takáts, Talabér, Táncoz, Tárnok, Tiborc, Tóth, Ujváry, Unger, Vizlendvay.

Felhasznált források:

Bogdán István: Régi magyar mértékek, Gondolat Kiadó, Budapest, 1987.

Garami Erika: Pénztörténet, TAS-11 Kft, Budapest, 2007.

Zala-Somogyi Közlöny 1867-1868 számai digitálisan:

<https://www.nagykar.hu/keptar/6044.html>

Értesítő a Kegyes Tanítórendiek vezetése alatt álló Nagykanizsai Katholikus Főgymnáziumról az 1895-96. tanévben, ifj. Wajdits József Könyvnyomdája, Nagykanizsa, 1896.

Rikli Ferenc szerk. Kanizsai Enciklopédia, B.Z.Lapkiadó Kft, 1999.

Cser József: Nagykanizsa a szabadságharc alatt, Czupi Kiadó, 2009, Nagykanizsa

<https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/hirek-lapszemle/egy-letunt-kor-targyi-emlekei>

Battonyai Ödön szerk. Czégek Kézikönyve, Pallas Részvénytársaság nyomdája, Budapest, 1887. digitálisan:

https://library.hungaricana.hu/hu/view/FszekCimNevTarak_24_029/?pg=381&layout=s

Ujvári Péter szerk. Magyar Zsidó Lexikon, 1929., digitálisan:

<http://www.elib.hu/04000/04093/html/szocikk/13509.htm>

<https://esterhazy.at/hu/gy%C5%B1jtem%C3%A9nyek/csal%C3%A1dt%C3%B6rt%C3%A9net/iii-mikl%C3%B3s-herceg>

<http://nkvp.hu/erdekessegek/grof-festetics-i-gyorgy-es-a-keszthelyi-georgikon-alapitasa/>

<https://festeticspalota.hu/festetics-csalad>

Nagy- és Kis-Kanizsai testvérvárosok kath.elemi fő- és Altanodáinak növendékei 1865/66 tanév II.félévében, digitálisan:

https://pkk.piarista.hu/system/files/field/edokumentum/2022/ertesito_nagykanizsa_elemi_1866.pdf

A Nagy-Kanizsai Kath. elemi Főtanodának növendékei név- és érdemsor szerint az 1867/68-k tanév II.felében, digitálisan:

https://pkk.piarista.hu/system/files/field/edokumentum/2022/ertesito_nagykanizsa_elemi_1868.pdf

Nagykanizsai Kistérségi Adatkezelő Rendszer, működteti Halis István Városi Könyvtár, digitálisan:

<https://www.nagykar.hu/>

Dr.Kaposi Zoltán szerk. Nagykanizsa városi Monográfia II, III, Nagykanizsa MJV Önkormányzata, 2014 Nagykanizsa